

Nr 47.

Av herr **Johansson** i Edsbyn, *angående effektivare kontroll och revision av kommunernas räkenskaper och förvaltning.*

De under senare tid så ofta förekommande kommunalskandalerna, med stora förskingringar av kommunala medel, ge tydligt vid handen, att en effektivare kontroll och revision av kommunernas räkenskaper och förvaltning är av behovet påkallad. Om också kommunerna, såsom i regel sker, välja sina mest betrodda män till de ansvarsfulla poster, som avse de kommunala medlens förvaltning och omhänderhavande, så är detta ingen garanti för, att icke kommunen en vacker dag kan bliva överraskad av att större eller mindre del av dess kontanta medel blivit förskingrade. Detta missförhållande har ofta sin förnämsta orsak i en slentrianmässig och ofullständig kontroll och ytlig revision från de kommunala revisorernas sida.

Om det också inte kan sägas, att de nuvarande kommunallagarna direkt lägga hinder i vägen för en effektivare kontroll och revision av kommunens räkenskaper och förvaltning, så fordras det dock klarare och mera direkta föreskrifter i lagen om denna sak, om många kommuner skola komma sig för att bryta med den gamla slentrianmässiga och slappa kontrollen över sin medelsförvaltning.

I den Kungl. förordningen om kommunalstyrelse på landet säges endast: "vid decembersammanträdet skall val verkställas till de befattningar inom kommunen, vilka vid årets slut bliva lediga, ävensom val av revisorer". Om revisorsvalet skall avse det redan tilländagångna året eller det kommande, därom säger författningen ingenting. Faktum är emellertid, att inom många kommuner praktiseras bestämmelsen så, att revisorerna väljas för att granska det redan tilländagångna årets räkenskaper och förvaltning. På så sätt står kommunen större delen av året utan revisorer och möjlighet att öva kontroll över förvaltningen under löpande år. Först sedan året är slut och räkenskaperna avslutade komma revisorerna för att granska. Huru lätt är det icke under sådana omständigheter för en kommunalförvaltare att under årets gång företaga allehanda manipulationer med kommunens medel, och sedan inpå det nya året, då tiden för revision stundar och i regel den första uppbörden av kommunalskatten för året försiggått, med de då influtna medlen sopa igen alla spår efter vad han förehaft under det gamla året.

Om det däremot vore så bestämt, att de revisorer, som väljas vid decembersammanträdet, skulle kontrollera och revidera det *kommande årets* räkenskaper

skaper och förvaltning, och dessa revisorer genom förordningen tillerkändes rätt att när som helst under året hos räkenskapsföraren, genom inventering, granskning av räkenskaper, uppbördslängder, restlängder, bankräkningar och protokoll m. m., göra sig förvissade om att allt vore i sin ordning, så skulle därigenom säkerligen många kommunalskandaler undvikas, eller i varje fall få mindre dimensioner. Blotta vetskapen hos räkenskapsföraren, att revisorerna kunde komma när som helst för att se på hans böcker och andra handlingar, skulle i de flesta fall vara nog för honom att ej ens frestas till några oegentligheter med kommunens medel.

Nu är det ju sant, att kommunen icke blott har räkenskapsföraren att lita sig till för sina medels rätta förvaltning, utan hela kommunalnämnden står där vid lag i ansvar gentemot kommunen. Det kan sålunda invändas, att det ankommer på kommunalnämnden, som inom sig utser kassaförvaltare, att sörja för kontrollen. Men detta är icke lika lätt gjort som det är sagt. Även kommunalnämnden behöver stöd av lagen för en sådan kontrolls utövande.

Vidare kan det invändas, att även om sådana försiktighetsåtgärder, som här blivit vidrörda, i lag föreskrivas, så komme det alltid att finnas kommuner, där kontrollen och revisionen ändå bleve ineffektiv på grund av de utsedda revisorernas oförmåga att tränga in i en bokförares alla hemligheter. Det vill säga, genom okunnighet i bokföring och en effektiv kontrolls utövande hos de utsedda revisorerna kunde de ändå bli förda bakom ljuset. Men i sådant fall komme dock ansvaret för vad som skedde att vila på den myndighet, som utsåge revisorerna, och icke på ofullständiga bestämmelser i lagen.

På grund av vad sålunda blivit anfört, får jag vördsamt hemställa,

det riksdagen måtte besluta sådana ändringar och tillägg i Kungl. förordningen om kommunalstyrelse på landet, att effektivare kontroll och revision av kommunernas räkenskaper och förvaltning måtte vinnas och i sådant syfte föreskriva:

a) att revisorer för granskning av kommunalnämndens och andra av kommunalfullmäktige eller kommunalstämma utsedda styrelsens räkenskaper och förvaltning, som utses vid decembersammanträdet, skall avse granskning, kontroll och revision av *kommande års* räkenskaper och förvaltning,

b) att de sålunda valda revisorerna måtte tillerkännas rätt, att när som helst under året hos räkenskapsförare för kommunens kassor få taga del av och inventera kommunens kassor, räkenskaper, uppbördslängder, restlängder, protokoll och alla övriga papper och handlingar, som röra kommunens ekonomiska ställning, samt

c) att, i de fall kommun har bankräkningar med en eller flera banker, föreskrifter måtte lämnas, att dessa banker skola

vara skyldiga minst en gång i kvartalet tillställa *kommunens revisorer* bankbesked om kommunens samtliga bankräkningars ställning.

Slutligen hemställer jag, att vederbörande utskott måtte föreslå härför erforderliga ändringar och tillägg uti lagtexten.

Stockholm den 18 januari 1928.

O. Johansson,
Edsbyn.
